

Joukkoliikennelinjojen P1, P2 ja P3 liikennöinti**Sisällys**

1	Sopijapuolet.....	3
2	Sopimuksen tausta, tarkoitus ja kohde.....	3
3	Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen.....	4
4	Asiakirjojen noudattamisjärjestys.....	4
5	Sopijapuolten keskeiset vastuut.....	4
6	Liikennöintikorvaukset	6
6.1	Aikataulukaaavioiden muodostamisperiaatteet.....	6
6.2	Ylimääräiset ajot.....	7
7	Laatupalkkiot tai muut kannusteet.....	7
8	Korvauksen vähentäminen	8
8.1	Ajamattomat vuorot	8
8.2	Palvelurikemaksut	8
8.3	Kaluston laatu.....	11
8.4	Sähköbussien liikennöinti	12
8.5	Puhtaat ajoneuvot	12
9	Korvauksen pidättäminen ja kuittaus	13
10	Maksuaikataulu.....	13
11	Korvaustason tarkistaminen.....	13
12	Ylimääräiset vuorot ja lisäautot	13
13	Alihankinta	14
14	Henkilökunta.....	14
15	Matkaliput, tariffit ja ICT-järjestelmä	15
16	Lippujen myynti ja tilitys	15
17	Maksaneisuuden tarkastus	15
18	Tutkimukset	15
19	Valvonta ja raportointi	16
20	Pääteaseman WC.....	16
21	Vakuudet	16
22	Palveluntuottajalla olevat luvat.....	17
23	Toimitusvarmuus	17
24	Kuljetuskalustoa koskevat vaatimukset.....	17
25	Palvelua suorittavia kuljettajia koskevat vaatimukset	17
26	Palvelun raportointi.....	18

27	Yhteydenpito sopimuskauden aikana	18
28	Vahingonkorvausvelvollisuus.....	18
28.1	Liikennöitsijän vahingonkorvausvelvollisuus	18
28.2	Tilaajan vahingonkorvausvelvollisuus	18
29	Salassapito.....	19
30	Sopimuksen siirto	19
31	Sopimuksen muutokset	19
32	Ylivoimainen este.....	19
33	Sopimuksen purku ja hinnanalennus	20
33.1	Sopimuksen purkaminen	20
33.2	Vahingonkorvaus purkamistilanteessa.....	21
33.3	Vahingonkorvaus purkamisen vaihtoehtona.....	22
34	Sopimuksen irtisanominen muuttuneiden olosuhteiden johdosta	22
35	Elinkeinonharjoittajien välinen kielletty kilpailunrajoitus.....	22
36	Maksuehto	22
37	Muut ehdot	23
38	Erimielisyyksien ratkaiseminen	23
39	Sopimuksessa sovellettava lainsäädäntö.....	23
40	Allekirjoitukset.....	23

Liitteet

Sopimusliite 1, Yleiset kriteerit ja kalusto- sekä tekniset vaatimukset

Sopimusliite 2, Palvelukuvaus ICT-järjestelmä

Sopimusliite 3, Laatupalkkiot

Tarjouspyyntö **XX.XX.2020** liitteineen

Liikennöitsijän tarjous **XX.XX.2020** liitteineen

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hankintapäätös **XX.XX.2020**

Joukkoliikennelinjojen P1, P2 ja P3 liikennöinti

1 Sopijapuolet

Tilaaja	Turun kaupunki / kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Y-tunnus	0204819-8
Osoite	Seudullinen joukkoliikenne, PL 355, 20101 Turku
Tilaajan yhteyshenkilöt	Lauri Jorasmaa

Liikennöitsijä	
Y-tunnus	
Osoite	
Liikennöitsijän yhteyshenkilö	
Liikennöitsijän virallinen sähköpostiosoite	

Jäljempänä sopijapuolesta käytetään erikseen nimitystä Sopijapuoli ja sopijapuolista yhdessä yhteisnimitystä Sopijapuolet.

Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa siitä oman organisaationsa sisällä ja toiselle Sopijapuolelle. Yhteyshenkilön vaihtumisesta on heti ilmoitettava toisen Sopijapuolen yhteyshenkilölle. Yhteyshenkilön vaihtumisessa ei ole kyse varsinaisesta sopimuksen muutoksesta.

2 Sopimuksen tausta, tarkoitus ja kohde

Tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti Tilaaja hankkii Liikennöitsijältä linjautoliikenteen linjojen P1, P2 ja P3 henkilölinjaliikenteen kuljetuspalvelua.

Palvelun on oltava sopimuksen mukainen ja toimittava sovitulla tavalla. Liikennöitsijä vastaa siitä, että palvelu täyttää tässä sopimuksessa ja sen liitteenä olevissa asiakirjoissa yksilöidyt vaatimukset ja yhteisesti kirjallisesti sovitut määräykset. Palvelun on koko sopimuskaudella täytettävä vaatimukset, jotka perustuvat Euroopan unionin suoraan velvoittaviin säädöksiin, lakiin tai sen nojalla annettuun asetukseen tai viranomaismääräykseen ja jotka ovat voimassa sopimuksen tekohetkellä tai jotka ovat silloin julkaistu ja säädetty tulemaan voimaan sopimuskauden aikana. Tilaaja voi lisätä sopimuksen mukaista vuotuista ajokilometrien määrää enintään 20 % (tällöin ei ole kyse varsinaisesta option käytöstä) ja vähentää enintään 20 % sopimuskauden aikana. Kuitenkin vuoden aikana Tilaaja voi lisätä tai vähentää sopimuksen mukaista vuotuista ajokilometrien määrää enintään 10 %. Tätä suuremmista muutoksista tai lopetettavaksi aiotusta liikennekokonaisuudesta sovitaan Liikennöitsijän kanssa erikseen. Muutoksista ilmoitetaan Liikennöitsijälle viimeistään neljä (4) kuukautta ennen niiden toteuttamista.

Liikennöitsijä sitoutuu ammattimaiseen töiden järjestelyyn ja toimintansa kehittämiseen. Sopijapuolet pyrkivät kestäväen kehityksen periaatteet ja ympäristön sekä esteettömyyden huomioonottavaan yhteistyöhön. Tämä edellyttää sopijapuolilta avoimuutta, luottamusta ja vuorovaikutusta sopimuksen toimivuuden

kehittämiseksi.

Tilaaaja antaa liikennöitsijälle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017 liikennepalvelulaki) mukaisen yksinoikeuden harjoittaa julkista henkilöliikennettä sopimuksen tarkoittamalla reitillä sillä rajoituksella, että Tilaaaja voi kieltää vain sellaisen kilpailevan toiminnan, joka aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa yksinoikeudella suojatulle liikenteelle.

Hankintasopimus perustuu Tilaaajan järjestämään tarjouskilpailuun ja siitä tehtyyn Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hankintapäätökseen XX.XX.2020 § X.

3 Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Tämä sopimus tulee voimaan sen allekirjoittamisella ja on voimassa määräaikaisena 30.6.2022 asti.

Sopimuskautta voidaan Tilaaajan päätöksellä jatkaa enintään yhdellä (1) vuodella (optio). Optiokaudelle tehdään erillinen sopimus.

4 Asiakirjojen noudattamisjärjestys

Jos tämän sopimuksen ja siinä mainittujen muiden asiakirjojen sisällöt ovat keskenään ristiriidassa, on asiakirjojen noudattamisjärjestys seuraava:

1. Tämä sopimus liitteineen
2. Hankintapäätös XX.XX.2020 § X
3. Tarjouspyyntö XX.XX.2020 liitteineen
4. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2014 PALVELUT, huhtikuu 2017 päivitysversio)
5. Liikennöitsijän tarjous XX.XX.2020 liitteineen.

Ristiriitatilanteissa kulloinkin voimassa oleva pakottava lainsäädäntö pätee vastaavilta kohdin ennen sopimuksen tässä kohdassa mainittuja asiakirjoja.

5 Sopijapuolten keskeiset vastuut

Tilaaaja vastaa:

- linja-autoihin tai kuljettajiin kohdistuneen palautteen ja muiden toiminnassa ilmenneiden puutteiden ilmoittamisesta Liikennöitsijälle viivytyksettä (Liikennöitsijä puuttuu ongelmakohtiin välittömästi ja tiedottaa toimenpiteistä Tilaajalle)
- huolehtii liikenteen yleismarkkinoinnista ja yleisestä tiedottamisesta ja aikataulujen painattamisesta
- siitä, että Tilaaaja ei suorita suoraan tai välillisesti mitään maksua suoraan yksittäiselle liikennöitsijän työntekijälle.

Liikennöitsijä vastaa:

- siitä, että Liikennöitsijä sitoutuu noudattamaan tarjouksessa ilmoittamiin hintoja sekä vastaa tarjouksessaan ilmoittamien tietojen oikeellisuudesta
- itsenäisenä liikenteenharjoittajana sopimuksessa ja siihen liitetyissä asiakirjoissa määritellyn liikenteen hoitamisesta, joka tapahtuu aikataulujen mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota matkustajapalveluun ja muuhun palvelun laatuun
- vastuuhenkilön nimeämisestä, jolle Tilaaja tai hänen edustajansa voi antaa sopimustehtävien hoitoon liittyviä ohjeita tai huomautuksia yhtä pätevästi kuin ne olisi annettu suoraan Liikennöitsijälle
- siitä, että liikennöitsijä ja liikennöitsijän työntekijät noudattavat kaikessa toiminnassaan työsopimuslain (55/2001) tarkoittaman lojaliteettivelvollisuuden periaatetta suhteessa Tilaajaan. Lojaliteettivelvollisuuden perusteella työntekijän on toiminnassaan vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa hänen asemassaan olevalta työntekijältä kohtuuden mukaan vaadittavan menettelyn kanssa. Liikennöitsijän työntekijän tulee ottaa toiminnassaan huomioon myös työnantajan etu, eikä hän saa esimerkiksi vahingoittaa työnantajan omaisuutta tai vaarantaa epäasiallisella käyttäytymisellä työnantajan mainetta ja asiakassuhteita. Lojaliteettivelvollisuus ulottuu osin myös työntekijän vapaa-aikaan. Velvoite tulee muistaa myös sosiaalisessa mediassa kuten internetin keskustelupalstoilla tai Facebookissa.
- siitä, että Liikennöitsijä ja Liikennöitsijöiden työntekijät noudattavat Sosiaalisen median muistilistaa Fölin kuljettajille
- liikenteessä käytetään Liikennöitsijän tarjouksessaan esittämää kalustoa tai ominaisuuksiltaan tarjottua parempaa kalustoa
- liikenteessä käytettävien linja-autojen turvallisuudesta, hyväkuntoisuudesta ja siisteydestä sekä että ko. linja-autot täyttävät ominaisuuksiltaan ja tyyppiltään sopimuksen liitteissä asetetut vaatimukset (ominaisuuksiltaan ja tyyppiltään muunlaisia linja-autoja saadaan käyttää ainoastaan poikkeuksellisesti ja Tilaajan suostumuksella silloin, kun linja-autoja ei ole välttämättömien korjaustöiden, varaosien saantivaikeuksien tai valmistajan toimitusvaikeuksien vuoksi taikka jostakin muusta liikennöitsijästä riippumattomasta syystä käytettävissä). Tämän vaikutuksesta Liikennöitsijälle maksettavaan korvaukseen on määrätty näiden ehtojen kohdassa 8
- siitä, että linja-autoissa käytetään ympäristön kannalta mahdollisimman hyvää polttoainetta. Dieselbusseissa, joita ei ole tarjottu puhtaina ajoneuvoina, on käytettävä tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa rikiöntä dieselöljyä, jonka rikkipitoisuus on enintään 10 milligrammaa kiloa kohden (nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 1471/1994 muutoksineen 2 §:n 1 momentin 6 kohta). Mikäli ko. polttoainetta koskeva lainsäädäntö tai viranomaismääräykset tiukentuvat, tämä vaatimus tiukentuu vastaavasti
- siitä, ettei liikenteessä käytettävien autojen keski-ikä ylitä tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyä kohdekohtaista vaatimusta (linja-auton iän ja keski-ikä laskentatapa on esitetty sopimusliitteessä 1 linja-autokalustoa koskevissa vaatimuksissa)
- liikennöimänsä liikenteen aikataulujen jakelusta linja-autoissa Tilaajan erikseen antamien ohjeiden mukaisesti
- siitä, että linja-autoissa on kohtuullisesti maksutonta sisätilaa (vähin-

tään yksi A4-kokoa oleva tiedotekehikko) Tilaajan joukkoliikenteen tiedotuksille sekä huolehtii näiden tiedotusten kiinnittämisestä ja poistamisesta

- siitä, että Liikennöitsijä noudattaa Tilaajan kulloinkin voimassa olevia mainosohjeita
- siitä, että linja-autot on maalattu tilaajaväriin maalausohjeen mukaisesti
- siitä, että noudattaa liikennöintitoiminnassaan kulloinkin voimassa olevia lakeja, asetuksia ja viranomais määräyksiä
- alalla tavanomaisten vakuutusten voimassa pitämisestä
- siitä, että ongelmakohtiin puututaan välittömästi ja toimenpiteistä tiedotetaan kirjallisesti Tilaajan yhteyshenkilölle
- kestävän kehityksen, ympäristöasioiden ja esteettömyyden huomioimisesta toiminnassaan.

6 Liikennöintikorvaukset

Tilaaja maksaa sopimuksen mukaisesta liikenteen hoidosta Liikennöitsijälle korvauksen, joka lasketaan Tilaajan laatimista ja hyväksymistä aikataulukaaaviosta seuraavien neljän ajosuoritteen yksikköhintojen perusteella:

Linjakilometrit (km) ovat aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisätynä aikataulukaaavioissa esitetyillä siirtoajoilla. Kustannustekijänä linjakilometreihin katsotaan sisältyvän poltto- ja voiteluaine- sekä rengaskustannukset, korjaus- ja huoltopalkat sosiaalimenoineen sekä korjaus- ja huoltotarvikkeet.

Linjatunnit (h) ovat ajokaavioissa esitettyjen aikataulupalojen kokonaisaika, joka sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja. Linjatunnit lasketaan ja korvataan erikseen arki- ja lauantapäivien sekä pyhäpäivien linjatunteina. Kustannustekijänä linjatunteihin katsotaan sisältyvän kuljettajien palkat sosiaalimenoineen.

Autopäivät (ap) ovat aikataulukaaavion mukaisen liikenteen hoitamiseen suurin samanaikaisesti tarvittava linja-autojen määrä. Kustannustekijänä autopäiviin katsotaan sisältyvän linja-autokaluston pääomakustannukset.

Myös yleiskustannusten ja hallintokulujen katsotaan sisältyvän yksikköhintoihin.

Liikenteen määrän muutokset sopimuskauden aikana otetaan huomioon toteutuneiden ajosuoritteiden mukaisina käyttäen korvauserusteena ajosuoritteiden yksikköhintoja. Ajosuoritteiden muutos lasketaan aikataulukaaaviosta.

Korvaus maksetaan toteutuneiden ajosuoritteiden perusteella.

6.1 Aikataulukaaavioiden muodostamisperiaatteet

Aikataulukaaavio on linjan/linjaryhmän liikennöintisuoritteiden laskentamalli, jolla määritellään Liikennöitsijälle korvattavien linjakilometrien, linjatuntien ja autopäivien määrä ns. jatkuvalla kalustokierrolla. Työehtosopimuksen, tieliikenteen ajo- ja lepoajoista annetun lain (61/1990) tai vastaavia rajoitteita ei huomioida. Periaate on, että kalusto on mahdollisimman taloudellisessa käytössä.

Tilaajan laskemaan ajoaikaan ei saa sisällyttää ajo- ja työaikalakien eikä työehtosopimusten vaatimia taukoja.

Aikataulukaavio laaditaan linja- tai linjastokohtaisesti. Määrittelyn lähtökohtana on, että samaan kaavioon otetaan ne aikataulut, joiden kesken on suunniteltu yhteinen toisiinsa niveltävä autokierto.

Kahden tai useamman liikenteenharjoittajan yhteisesti liikennöimällä linjalla suoritteet lasketaan niin kuin linjaa liikennöisi yksi liikenteenharjoittaja.

Linjakilometreiksi lasketaan aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisättynä aikataulukaavioissa esitetyillä siirtoajoilla. Ajosivun pituudet mitataan kartalla suunnittain ja ajosivun pituus pyöristetään lähimpään 50 metriin.

Linjatunneiksi lasketaan em. linjakilometrien tuottamiseen kuuluva aika seuraavasti:

Aikataulukaavio koostuu yhdestä tai useammasta aikataulupalasta. Aikataulupala alkaa kullakin autolla ensimmäisestä aikataulun mukaisesta lähtöajasta. Aikataulupala päättyy kullakin autolla palan viimeisen lähdön matka-ajan päättyessä. Viimeisen lähdön matka-aika lasketaan linjoittain 1 min tarkkuudella. Aikataulupala sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja. Aikataulupalat lasketaan erillisiksi, jos edellisen lähdön laskennallisen päättymisajan ja seuraavan lähdön alkamisajan välinen ero on 61 minuuttia tai enemmän.

Autopäiviksi lasketaan kunakin päivänä aikataulukaavioista laskettu, suurin linjoilla samanaikaisesti tarvittava automäärä.

6.2 Ylimääräiset ajot

Ylimääräisistä ajoista sovitaan tapauksittain. Tapauksesta riippuen voidaan ylimääräisten ajojen linjakilometreihin ja -tunteihin sisällyttää myös ajoon liittyvä siirtoajo.

Ylimääräiset ajot otetaan huomioon kuukausittain todellisten suoritteiden mukaisina. Mikäli ylimääräinen vuoro aiheuttaa todellisen lisääauton tarpeen, maksetaan ylimääräisestä vuorosta linjatuntien ja linjakilometrien lisäksi myös autopäiväkorvaus.

Laskutus- yms. lisiä ei hyväksytä.

Viivästyskorko on enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen.

7 Laaturapalkkiot tai muut kannusteet

Mahdollisesta laaturapalkkiosta tai muusta kannusteesta päättää Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikennelautakunta päättää kullakin hetkellä voimassa olevista laaturapalkkioperusteista tai muista kannustustavoista. Tällä hetkellä voimassa oleva mittautapa ja bonusprosentit on esitetty sopimusliitteessä 3.

Mahdollista laaturapalkkiota ei makseta yritykselle, jos sen ajamaton linjakilometrimäärä ylittää 0,1 % laaturapalkkiokaudella.

8 Korvauksen vähentäminen

8.1 Ajamattomat vuorot

Ajamatta jääneestä liikenteestä ei makseta korvausta. Ajamatta jääneen vuoron vuoksi kokonaiskorvausta pienennetään ajamatta jääneen vuoron linjatuntien ja linjakilometrien määrällä. Ajamatta jääneiden lähtöjen linjakilometreihin ja linjatunteihin sisällytetään myös lähtöihin liittyvät siirtoajojen suoritteet. Autopäivä vähennetään, mikäli ajamaton osuus vähentää kohteen ajokaavioista laskettua suurinta samanaikaisesti tarvittavaa automäärää.

Liikennöitsijä on velvollinen tekemään ajamatta jäävästä tai vähintään 10 minuuttia myöhästyneestä/myöhästyvistä lähdöstä peruutuksen seudullisen joukkoliikenteen matkustajainformaatiojärjestelmään reaaliaikaisesti (sopimusliite 2 kohta 2.6).

Vuoro tai sen osa katsotaan ajamattomaksi myös, jos linja-auto lähtee päätepysäkiltä / Kauppatorilta / keskustasta / muulta ajantasauspysäkiltä etuajassa taikka myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö.

Edellä mainittua vähennystä ei tehdä siltä osin, kun liikennöinti on estynyt sellaisesta syystä, johon liikennöitsijä ei ole voinut vaikuttaa.

Vuoro katsotaan myöhästyneeksi, mikäli lähtö tapahtuu myöhemmin kuin minuutti aikataulun mukaisesta lähtöajasta, mutta kuitenkin ennen seuraavaa aikataulun mukaista vuoroa. Mikäli vuoron lähtö on myöhässä vähintään 5 minuuttia, vuorosta vähennetään 25 % ko. vuoron linjatunti- ja linjakilometrimäärästä. Vuoron ollessa myöhässä 10 minuuttia tai enemmän, vuorosta vähennetään 50 % ko. vuoron linjatunti- ja linjakilometrimäärästä.

Ajamattomien ja myöhässä ajettujen linjakilometrimäärän ylittäessä kalenterikaudessa 0,05 % kohteen tilatusta linjakilometrimäärästä, vähennetään ko. kuukauden ajamattomien ja myöhässä ajettujen linjakilometrien ja linjatuntien osuus kaksinkertaisena ja kolminkertaisena mikäli ylitys on suurempi kuin 0,1 %.

Lisäksi ajamattomasta ja myöhässä ajettusta vuorosta peritään määrätty palvelurikemaksu.

8.2 Palvelurikemaksut

Mikäli liikenteenhoidossa tapahtuu selviä palvelurikkeitä, niin liikennöitsijä on velvollinen hyvittämään rikkeen maksamalla Tilaajalle palvelurikemaksun. Tarvittaessa maksuvelvollisuus todetaan yhteisesti Tilaajan ja liikennöitsijän neuvottelussa.

Liikennöitsijä on velvollinen osallistumaan tai lähettämään edustajansa kerran kuukaudessa pidettäviin liikennöitsijäneuvotteluihin, joissa käydään läpi mm. asiakaspalautteet. Liikennöitsijän lausunnot asiakaspalautteisiin tulee saada seuraavaan kokoukseen mennessä, joissa viimeistään päätetään seuraamuksista.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan (tai sitä vastaavan päätöksen-

tekoelimen) päätöksellä voidaan palvelurikemaksuja ja niiden perusteita yksipuolisesti muuttaa. Jos lautakunta päivittää palvelurikemaksuja, niin uudet maksut tulevat osaksi tätä sopimusta lautakunnan päätöksellä. Palvelurikemaksuja peritään kilpailutushetkellä seuraavista rikkeistä:

1A.	Ajamaton vuoro, jonka lähtöaika klo 22.30 - 7.59	300 €
1B.	Ajamaton vuoro, jonka lähtöaika klo 8.00 - 22.29	150 €
2A.	Myöhästyminen autokierron aikataulupalan ensimmäiseltä vuorolta enemmän kuin 2 min	150 €
2B.	Myöhästyminen aikataulun mukaisesta lähtöajasta vähintään 10 minuuttia	100 €
3.	Siivoamaton tai pesemätön bussi	100 €
4.	Linjakilvet väärin	100 €
5.	Törkeät asiakaspalvelurikkeet	200 €
6.	Lievemmät asiakaspalvelurikkeet	50 €
7.	Päätepysäkille tuloaikojen laiminlyönti	100 €
8.	Kuljettajan pukeutuminen ei ole asianmukainen	100 €
9.	Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen	100 €
10.	Rahastusrike	60 x kertalipun hinta
11.	Ajamattoman tai väärän tyyppisellä kalustolla ajatun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädetyssä ajassa	300 €
12.	Oikean lähdön valitsematta jättäminen rahastuslaitteelta	50 €

Tarkennukset:

1. Ajamaton vuoro

Ajamatta jääneestä liikenteestä peritään palvelurikemaksu joko kohdan 1A tai 1B mukaan linjasivuittain. Ajamatta jääneestä ylimääräisestä liikenteestä peritään kuitenkin aina palvelurikemaksu kohdan 1A mukaan linjasivuittain.

Jos liikennöitsijä ilmoittaa sopimusliitteen 2 mukaisesti seudullisen joukkoliikenteen matkustajainformaatiojärjestelmään vuoron peruuntumisesta ennen sen lähtöaikaa, palvelurikemaksua ei tällöin peritä. Jos ilmoitus vuoron peruuntumisesta tehdään lähtöajan ja päätepysäkille saapumisajan välillä, niin palvelurikemaksusta peritään 50 %.

2A. Myöhästyminen autokierron aikataulupalan ensimmäiseltä vuorolta

Liikennöitsijän on mitoitettava varikkosivuihin riittävästi aikaa.

2B. Aikataulun mukaisesta lähtöajasta myöhästyminen vähintään 10 minuuttia

Myöhästyminen vähintään 10 minuuttia katsotaan aiheuttavan asiakkaille jo huomattavaa haittaa.

Jos liikennöitsijä ilmoittaa tämän sopimuksen kohdan 19 mukaisesti seudullisen joukkoliikenteen matkustajainformaatiojärjestelmään vuoron myöhästy misestä ennen sen laskennallista päätepysäkille saapumisaikaa, palvelurikemaksua ei tällöin peritä.

3. Siivoamaton tai pesemätön bussi

Bussi katsotaan siivoamattomaksi tai pesemättömäksi, mikäli sitä ei ole pesty tai siivottu uuden liikennöintivuorokauden alettua.

4. Linjakilvet väärin

Linjakilvitys ei vastaa annettuja ohjeita.

Varikko- siirto- tms. ajossa olevalla bussilla ovat linjakilvet esillä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että bussi ajaa varikko-, siirto- tms. ajoa etukilvet esillä omalla linjareitillään.

5. Törkeät asiakaspalvelurikkeet

Kuljettaja tai muu liikennöitsijän henkilökuntaan kuuluva käyttäytyy palvelutanteessa asiakasta kohtaan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomalla ja törkeällä tavalla.

6. Lievemmat asiakaspalvelurikkeet

Lievemmiksi asiakaspalvelurikkeiksi katsotaan mm. se, ettei kuljettaja hallitse rahastuslaitteen käyttöä, perusteeton ohiajo pysäkillä, asiakasta loukkaava kielenkäyttö, reitinosan ajamatta jättäminen, matalalattiabus sin sijasta ajetaan korkealattiaisella bussilla, telibussin sijasta ajetaan 2- akselisella bussilla, rahastusvirheen korjaamatta jättäminen ja linja- autossa tupakointi eli tupakkalain noudattamatta jättäminen. Lievempi asiakaspalvelurike voidaan määrätä kaikissa tilanteissa, joissa asiakkaan kokeman palvelun tason voidaan katsoa alentuneen. Esimerkiksi: asiakkaalle tarjotaan väärää informaatiota (vanhentuneet mainokset, hinnas- tot, aikataulut ym.), kaluston kunnossa tai siisteydessä on havaittavia puutteita (tarvittaessa määrätään myös/vaihtoehtoisesti palvelurike 3), kello/seuraavan pysäkin näyttö/rahastusjärjestelmä/stop-nappi ym. ei toimi (tarvittaessa korvausta vähennetään 15 %:lla kohdan 8.3. mukai- sesti, jos tekniset laitteet ja varusteet eivät ole kunnossa). Tämä kirjaus ei poista mahdollisuutta määrätä rikkeestä tarvittaessa muita palvelurike- maksuja.

7. Päätepysäkille tuloaikojen laiminlyönti

Tilaajan maksamalla ajalla ollessaan kuljettajan tulee, mikäli se liikennöintiolosuhteiden perusteella on mahdollista, ajaa bussi päätepysäkille niin hyvissä ajoin, että matkustajat voivat rauhassa nousta autoon ja maksaa matkansa ennen aikataulunmukaista lähtöaikaa. Päätepysäkille tuloaika katsotaan laiminlyödyksi, jos bussi ei saavu päätepysäkille tai jos kuljettaja ei pääte- tai ajantasauspysäkillä odottaessaan anna matkustajille sisäänpääsymahdollisuutta bussiin, vaikka se liikennöintiolo- suhteiden perusteella olisi mahdollista. Erityistä huomiota kiinnitetään sii- hen, jos matkustajien sisäänpääsyä bussiin viivytetään huonoissa sää- oloissa tarpeettomasti.

8. Kuljettajan pukeutuminen
Kuljettajan vaatetus ei ole kuljettajien työvaateohjeistuksen mukainen (Tksjlk 14.2.2018 § 19 hyväksytty tai uudempi ohjeistus)
9. Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen
Autojen tyhjäkäyttämisestä annetun Valtioneuvoston asetuksen moottorikäyttöisten ajoneuvojen joutokäynnin rajoittamisesta (1266/2002) noudattamatta jättäminen.
10. Rahastusriike
Matkustajalle annettu matkalipputusite on tarkoituksellisesti virheellinen, tai tositetta ei ole annettu lainkaan.
11. Ajamattoman tai vääranntyyppisellä kalustolla ajetun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädettyssä ajassa
Kirjallinen tai suullinen ilmoitus ajamattomista, myöhästyneistä tai vääranntyyppisellä kalustolla ajetuista vuoroista on annettava seuraavaan arkipäivään klo 15.00 mennessä
12. Oikean lähdön valitsematta jättäminen rahastuslaitteelta
Reaaliaikaisen matkustajainformaation toimiminen ja vuorokohtaisten matkustajamäärien seuranta edellyttää, että kuljettaja valitsee oikean lähdön rahastuslaitteelta.

8.3 Kaluston laatu

Korvauksen määrää vähennetään, jos käytettyjen linja-autojen keski-ikä ylittää tarjouspyynnön vaatimukset. Mikäli keski-ikä ylittyy 0 - 2 vuodella, alennetaan sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta 5 %:lla. Mikäli keski-ikä ylittyy yli kahdella vuodella, alennetaan korvausta vastaavasti 10 %:lla.

Mikäli uusien autojen toimitus siirtyy liikennöinnin aloittamispäivän jälkeen, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta 5 %:lla näille linja-autoille suunnitellun liikenteen osalta. Mikäli uusien autojen toimittaminen viivästyy tarjouksessa ilmoitetun ja/tai sopimusneuvotteluissa sovitun siirtymäajan jälkeen, alennetaan korvausta näille autoille suunnitellun liikenteen osalta 10 %:lla. Korvauksen alennusta laskettaessa uusilla autoilla oletetaan ajettavan ne kalustokierrot, joissa syntyy suurimmat vuotuiset ajosuoritteet.

Jos käytettävien linja-autojen ominaisuudet ovat huonommat (esim. tekniset laitteet ja varusteet eivät ole kunnossa) kuin tarjouksessa on esitetty tai matalalattiabussin sijasta liikennöidään korkealattiaisella bussilla, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokierrojen osalta 15 %:lla ja 25 %:lla, mikäli telilinja-auton sijasta liikennöidään 2-akselisella linja-autolla. Mikäli liikennöidään yli-ikäisellä autolla, vähennetään 50 %:lla maksettavaa liikennöintikorvausta.

Mikäli ITC-järjestelmän laitteet eivät toimi niin kuin sopimusliitteessä 2 on kuvattu tai jokin oleellinen laite puuttuu linja-autosta, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokierrojen osalta 20 %:lla. Mikäli Liikennöitsijä toistuvasti poikkeaa liitteessä 2 annetuista rahastusjärjestelmää koskevista toimintaohjeista, liikenteen Tilajalla on oikeus jälkikäteen laskuttaa liitteessä mainitun maksimivaihtoajan ylittävältä

ajalta menetetyt laskennalliset lipputulot verrattuna vastaavan viikonpäivän liikennöintiin vastaavan kelloaikana. Mikäli Tilaaja havaitsee laatupoikkeaman ICT-laitteistossa, katsotaan virhetilanteen alkaneeksi kyseisen liikennöintivuorokauden alusta alkaen. Sanktio vähennetään kyseisen auton koko päivän autokierroista tai vian jatkuessa useamman päivän, koko siltä ajalta, kun kyseinen auto on ollut ajossa liikennöintisopimuksen mukaisesti. Liikennöitsijällä on velvollisuus esittää luotettava todistus Tilaajalle, mikäli vika on ilmaantunut liikennöintivuorokauden aikana.

Vara-autojen käyttöä seurataan Tilaajan toimesta lippu- ja maksujärjestelmästä saatavien tietojen avulla. Jos kilpailukohteen kilometri- tai tuntisuoritteista on kuukausitasolla ajettu vara-autoiksi ilmoitetulla kalustolla yli 7 %, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokierrojen osalta 25 %:lla. Tilaaja ja liikennöitsijä voivat tilapäisesti sopia vara-autoilla ajettavien suoritteiden lisäämisestä.

Jos käytettävien linja-autojen ulkiväri ei vastaa tilaajavärimäärittelyä, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokierrojen osalta 10 %:lla. Jos käytettävien linja-autojen runkonlinjan tunnusväri ei vastaa ko. runkolinjan värimäärittelyä (kyseessä ei ole vara-auto, vaan toisen runkolinjan linja-auto), vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokierrojen osalta 15 %:lla.

8.4 Sähköbussien liikennöinti

Sähkökäyttöisillä linja-autoilla tulee ajaa vähintään 100 km/päivä tarjottua sähköbussia kohden, kuitenkin ottaen huomioon eri viikonpäivinä olevan maksimi automäärän. Ajomäärän tarkastelu suoritetaan keskimääräisenä kuukausitasolla.

Siltä osin, kun kuukausitavoitteeseen ei päästä, vähennetään maksettavaa korvausta. Vähennyksen perusteeksi lasketaan kohteen keskimääräinen kilometrihinta, joka saadaan jakamalla vuosittainen kokonaiskorvaus vuosittaisilla linjakilometreillä. Sopimuksen tullessa voimaan keskimääräisen kilometrihinnan laskennassa käytetään kilpailuttamisasiakirjoissa olleita suoritelmääriä (autopäivät, linjatunnit, linjakilometrit) ja indeksillä korjattuja tarjoushintoja. Laskettua keskimääräistä kilometrihintaa käytetään koko kalenterivuoden ajan. Tammikuussa tarkistetaan keskimääräinen kilometrihinta edellisen vuoden tiedoilla, eli toteutunut kokonaiskorvaus jaetaan toteutuneilla linjakilometreillä.

Siltä osin, kun sähköbusseilla kuukausittaiseen tavoitemäärään ei päästä, korvausta vähennetään. Vähennyksen perusteeksi otetaan kilometrimäärä, joka jäi vajaaksi. Vähennystä varten lasketaan keskimääräinen kilometrikorvaus, joka saadaan jakamalla kohteen tilatun liikenteen kokonaiskorvaus jaettuna tilatulla kilometrimäärällä kyseisenä kuukautena. Vähennys on 10 % laskettuna em. keskimääräisestä kilometrikorvauksesta kerrottuna vajaaksi jääneillä kilometreillä.

8.5 Puhtaat ajoneuvot

Liikennöitsijä on velvollinen vuosittain osoittamaan, että jos Liikennöitsijä on tarjonnut puhdasta kalustoa, niin ne täyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1161 vaatimukset puhtaista ajoneuvoista. Liikennöitsijä on velvollinen myös todistamaan Tilaajalle, että on täyttänyt sopimusliitteen 1 kohdan Täyssähköisiä linja-autoja koskevat erityisvaatimukset.

9 Korvauksen pidättäminen ja kuittaus

Tilajalla on oikeus Liikennöitsijää enempi kuulematta pidättää Liikennöitsijän saatava kokonaan tai osaksi ja käyttää sitä saataviensa kuittaamiseen riippumatta saatavan syntyperusteesta.

10 Maksuaikataulu

Tilaaaja maksaa liikennöintikorvaukset kuukausittain siten, kuin erikseen sovitaan. Palvelurikemaksut peritään kuukausittain.

11 Korvaustason tarkistaminen

Tarjouksen mukaiset ajosuoritteiden yksikköhinnat tarkistetaan Tilastokeskuksen linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksin muutoksen perusteella täysimääräisesti liikennöinnin aloittamispäivää edeltävän vuosineljänneksen indeksin tasoon.

Tämän jälkeen ajosuoritteiden yksikköhintoja tarkistetaan neljännesvuosittain indeksin perusteella siten, että toteutuneesta indeksin muutoksesta otetaan huomioon 100 %. Indeksien tarkistuskerroin on kahden tarkistamisajankohtaa edeltävien vuosineljänneksien indeksin pistelukujen osamäärä. Esimerkiksi vuoden viimeisen vuosineljänneksen yksikköhinnat saadaan tarkistamalla kolmannen vuosineljänneksen hintoja kolmannen ja toisen vuosineljänneksen indeksin pistelukujen osamäärällä.

Korvaustason tarkistamisessa käytetään yksikköhintoja, jotka eivät sisällä arvonnalisäveroa.

Mikäli henkilökuljetuspalveluille määrätty arvonnalisävero muuttuu joko säädös- muutoksen tai verotuskäytännön muuttumisen vuoksi, palvelujen verolliset hinnat muuttuvat vastaavasti.

Mikäli Tilaaajan asettamat kalustovaatimukset muuttuvat olennaisesti, voidaan sopimushintaa tarkistaa sopimuskauden aikana. Sopimushinnan tarkistusehdotus on annettava riittävän ajoissa kirjallisesti Tilajalle. Tarkistuksen huomioonottamisen edellytyksenä on, että sen peruste on syntynyt sopimukseen johtaneen tarjouksen antamisen jälkeen Tilaaajan aloitteesta, ja että se on sopimuksen suorituskeskeisesti ja olennaisesti vaikuttava. Ellei Tilaaaja hyväksy hinnantarkistusta, sen tulee kuukauden kuluessa tarkistusilmoituksesta ilmoittaa asiasta kirjallisesti Liikennöitsijälle, minkä jälkeen tulee välittömästi käynnistää neuvottelut. Ellei hinnasta päästä sopimukseen, on Tilajalla ja Liikennöitsijällä oikeus irtisanoa sopimus 12 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

12 Ylimääräiset vuorot ja lisäautot

Liikennöitsijä on velvollinen ajamaan yhden (1) arkivuorokauden varoitusajalla satunnaisia ylimääräisiä vuoroja sekä asettamaan kolmen (3) arkivuorokauden varoitusajalla pysyvän lisäauton aikataulun mukaiselle vuorolle.

Pysyvästi asetettava lisäauto lisätään aikataulukkaavioon ja siitä maksetaan kaavion muutoksen mukainen ajosuoritteiden yksikköhintoihin perustuva lisäkorvaus.

Liikennöitsijällä on myös velvollisuus hoitaa erikoistilanteiden (uudenvuoden aatto, vappu jne.) vaatima lisäliikenne.

13 Alihankinta

Jos liikennöinnissä käytetään alihankkijaa, kuuluu vastuu liikenteen hoidosta sopimuksen tehneelle Liikennöitsijälle. Alihankkijat ja muutokset alihankkijoissa tulee ilmoittaa Tilaajalle hyväksyttäväksi. Tilaaja ratkaisee alihankkijan kelpoisuuden soveltuvin osin samoilla perusteilla kuin varsinaisen Liikennöitsijän kelpoisuuden. Kaikki näiden sopimusehtojen määräykset koskevat soveltuvin osin myös alihankkijan liikennöintiä, linja-autokalustoa ja henkilökuntaa.

Liikenteenharjoittaja on velvoitettu hoitamaan itse suurin osa tässä sopimuksessa tarkoitetuista julkisen henkilöliikenteen palveluista. Alihankinnan käyttäminen voidaan kieltää, mikäli alihankintana järjestetty liikenne ei täytä sopimusasiakirjojen mukaisia vaatimuksia. Liikennöitsijä vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta (työstä, tuloksista ja palvelun laadusta) kuten omastaan. Liikennöitsijä vastaa myös siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan Liikennöitsijälle asetettuja velvoitteita. Alihankkijasta on pyydettyessä toimitettava tämän sopimuksen kohdassa 27 (Yhteydenpito sopimuskauden aikana) mainitut selvitykset.

14 Henkilökunta

Liikennöitsijä vastaa työnantajana liikennettä palvelevasta henkilökunnastaan ja, että henkilökunta noudattaa liitteenä olevia laatuvaatimuksia ja että ostoliikennesopimusten tarkoittamassa liikenteessä noudatetaan voimassa olevia yleissitovia työmarkkinasopimuksia. Lisäksi edellytetään, että liikennöitsijä järjestää vuosittain koko asiakaspalveluhenkilökunnalleen vähintään yhden (1) työpäivän kestävä koulutustilaisuuden, jossa painopiste on asiakaspalvelun parantamisessa. Järjestettävä koulutus on määritelty Liikennöitsijän tarjouksessa.

Lisäksi Liikennöitsijä vastaa:

- työvälineistä ja -vaatetuksesta
- työn johtamisesta ja työn valvonnasta
- kuljettajien palvelussuhteen ehdoista, työsopimuksen solmimisesta ja palkanmaksusta sekä kaikkien lakisääteisten työnantajamaksujen suorittamisesta lomakorvaukset mukaan lukien
- siitä, että kuljettajilla on tehtävän edellyttämä riittävä kokemus ja osaaminen
- työntekijöiden perehdyttämisestä ja tarpeelliseksi katsottavan lisäkoulutuksen järjestämisestä
- siitä, että Turun seudun joukkoliikenteen voimassa oleva palvelu- ja myyntiohjekirja on aina mukana busseissa ja että kuljettajat noudattavat sen ohjeistusta
- siitä, että kuljettaja kohtelee matkustajia asiallisesti ja kohteliaasti ja

- ottaa huomioon kunkin matkustajan erityiset tarpeet
- sen varmistamisesta, että kuljettajana ei ole henkilö, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset
- sen varmistamisesta, että kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi
- sijaisjärjestelyistä mahdollisten sairaustapausten tai muiden yllättävien poissaolojen varalle
- kuljettajien riittävästä kielitaidosta (Turun kaupunki on kaksikielinen)
- työntekijänsä puolesta Tilaajalle aiheutetuista vahingoista.

15 Matkaliput, tariffit ja ICT-järjestelmä

Liikenteessä noudatetaan Tilaajan määräämää tariffia ja lipputuotteita. Tilaaja edellyttää hankkimiansa rahastuslaitteiden asentamista ja käyttämistä linja-autoissa. ICT-järjestelmän palvelukuvaus on sopimusliitteessä 2.

16 Lippujen myynti ja tilitys

Liikennöitsijä on velvollinen myymään Turun seudullisen liikenteen tariffijärjestelmään kuuluvia lippuja ja lataamaan maksukortteja Tilaajan hyväksymällä tavalla.

Lipputulot ovat Tilaajan ennakkomaksua Liikennöitsijälle, ja ne ovat heti Liikennöitsijän käytettävissä. Liikennöitsijän on raportoitava Tilaajalle kaikki Turun seudun tariffijärjestelmään kuuluvien lippujen myynnistä saamansa tulot kuukausittain seuraavana kuukautena samaan aikaan, kun liikennöitsijä esittää laskun liikennöintikorvauksista. Tilaajan määrittämän rahastusjärjestelmän tai muun vastaavan tietojärjestelmän antamaa tietoa pidetään luotettavana selvityksenä lipputulosten oikeasta määrästä, ellei Liikennöitsijä pysty luotettavasti osoittamaan siinä ilmeistä virhettä. Lipputulosten määrittämistä varten Liikennöitsijän on huolehdittava siitä, että kaikkien linja-autojen osalta rahastustiedot on siirretty Tilaajalle kuukauden viimeisen päivän liikennöinnin jälkeen. Ennakkomaksu (liikennöinnin lipputulot) vähennetään liikennöintikorvauslaskusta.

17 Maksaneisuuden tarkastus

Linja-autonkuljettajat huolehtivat siitä, että kaikilla matkustajilla on linja-autossa matkustaessaan voimassa oleva matkalippu. Tilaaja huolehtii matkalippujen tarkastuksesta. Tilaajan (FÖL:n) tarkastajalla on oikeus tarkistaa linja-autoissa olevien rahastuslaitteiden oikeellisuus.

18 Tutkimukset

Tilaaja suorittaa kustannuksellaan palvelutasoon, linjastoon ja liikenteen suunnitteluun tarvittavat tutkimukset. Liikennöitsijän henkilökunta avustaa tutkimusten teossa. Tästä ei makseta erillistä korvausta.

19 Valvonta ja raportointi

Tilaajalla on oikeus:

- tarkastaa lippujen myyntiä sekä liikennöitsijän lippukirjanpitoon, ajosuoritteisiin ja linja-autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja
- valvoa reittien ja aikataulujen sekä linja-autokalustoa ja palvelutasoa koskevien määräysten noudattamista.

Liikennöitsijä valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa Tilaajan yhteyshenkilölle seuraavat seurantaraportit ja asiakirjat:

1. Kirjallinen yhteenveto ylimääräisistä, ajamattomista ja myöhästyneistä vuoroista seuraavan kuukauden neljänteen arkipäivään mennessä sekä suullinen tai kirjallinen ilmoitus ajamattomista sekä vähintään 5 minuuttia myöhässä lähteneistä vuoroista seuraavaan arkipäivään klo 15.00 mennessä.
2. Kirjallinen ilmoitus niistä vuoroista, jotka on ajettu muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla seuraavan kuukauden neljänteen arkipäivään mennessä.
3. Henkilökunnan koulutusohjelma ja yhteenveto toteutuneesta koulutuksesta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.
4. Liikennöitsijän tilinpäätösasiakirjat kahden (2) kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.
5. Verottajan todistus siitä, että liikennöitsijällä ei ole vastuullaan verovelkaa vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.
6. Vakuutusyhtiön ilmoitus siitä, että työntekijöiden eläkevakuutusmaksut on maksettu vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

20 Pääteaseman WC

Tilaaja luovuttaa Liikennöitsijän kuljettajien käyttöön pääteaseman WC:n, mikäli sellainen pääteasemalla on. Liikennöitsijä maksaa aiheutuvat käyttökustannukset (sähkö, vesi, siivous ym. mahdolliset kulutustarvikkeet). Liikennöitsijä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Tilaajalle kohteessa havaitsemansa viat ja puutteet, jotka saattavat aiheuttaa vaaraa Liikennöitsijöiden työntekijöiden turvallisuudelle. Liikennöitsijälle luovutetaan tilan avaimet kuittausta vastaan. Liikennöitsijä vastaa siitä, että avaimia säilytetään huolellisesti. Mikäli avaimia katoaa tai varastetaan, Liikennöitsijä vastaa tästä aiheutuneista kustannuksista, kuten lukkojen sarjoituksista.

21 Vakuudet

Liikennöitsijän on ennen liikennöinnin alkamista ja kuitenkin viimeistään kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluttua sopimuksen allekirjoittamista jätettävä Tilaajalle sopimusvelvoitteidensa kaikenpuolisen täyttämisen vakuudeksi Tilaajan hyväksymä vakuus (esim. Tilaajan nimiin tehty pankkitalletus, pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus), joka on vähintään kymmentuhatta (10.000) euroa kyseessä olevan sopimuksen mukaan liikenteessä

tarvittavaa linja-autoa kohden, jolloin vakuuden yhteismäärä lasketaan aikataulukaaaviosta lasketun suurimman samanaikaisesti tarvittavan linja-automäärän perusteella. Vakuuden on oltava voimassa kaksi (2) kuukautta siitä hetkestä, kun tarjouksen mukainen kalusto on kokonaisuudessaan liikenteessä. Liikennöitsijä vastaa kaikista vakuuskustannuksista. Vakuus palautetaan, taikka lakautetaan välittömästi, kun yhteisesti on todettu, että Liikennöitsijä on täyttänyt kaikki sopimuksen tarkoittamat velvollisuutensa.

22 Palveluntuottajalla olevat luvat

Palveluntuottaja vastaa siitä, että kuljetuspalvelua suorittavilla toimijoilla on sopimuskauden ajan voimassa oleva liikennepalvelulain edellyttämä henkilöliikennelupa ja lupa oikeuttaa tämän sopimuksen mukaisiin palveluihin.

23 Toimitusvarmuus

Liikennöitsijä vastaa täysin siitä, että kuljetukset suoritetaan aikataulun ja sovitun mukaisesti. Liikennöitsijän tulee varautua mahdollisiin auton rikkoutumisiin, kuljettajan sairastumiseen / loukkaantumiseen ym. vastaaviin riskeihin.

24 Kuljetuskalustoa koskevat vaatimukset

Palveluun käytettävän kuljetuskaluston on oltava ominaisuuksiltaan, kunnoltaan ja varustukseltaan asianmukainen sekä sopimuksen liitteissä kuvatun mukainen.

Palveluun käytettävän kuljetuskaluston tulee täyttää vähintään sopimusliitteissä ja tarjouspyyntöasiakirjoissa ilmoitetut kriteerit koko sopimuskauden ajan.

25 Palvelua suorittavia kuljettajia koskevat vaatimukset

Kuljettajan vaatimukset:

- Kuljettajalla tulee olla kuljettamansa ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus ja ammattipätevyys
- kuljettajalla tulee olla vähintään suomen kielen suullinen taito
- kuljettajan pukeutumisen on oltava kuljettajien työvaateohjeistuksen mukainen (Tksjlk 14.2.2018 § 19 hyväksytyt tai uudempi ohjeistus)
- kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi
- kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset.

Tilaajalla on oikeus vaatia kuljettajan vaihtamista perustellusta syystä.

26 Palvelun raportointi

Liikennöitsijän tulee dokumentoida kaikki Tilaajalta tulleet reklamaatiot palvelun tai kaluston laadusta sekä vastata reklamaatioon Tilaajan määrittelemässä kohtuullisessa ajassa sekä ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi.

27 Yhteydenpito sopimuskauden aikana

Liikennöitsijä varautuu Tilaajan kanssa pidettäviin kokouksiin ja lisäksi ongelmatilanteista johtuviin tapaamisiin tarpeen mukaan. Liikennöitsijällä ei ole oikeutta veloittaa erikseen tapaamisista.

Liikennöitsijän tulee pyydettyäessä Tilaajan asettamassa määräajassa toimittaa Tilaajalle jäljennös viranomaisen myöntämästä voimassaolevasta joukkoliikenneluvasta sekä seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva viranomaisen hyväksymä maksusuunnitelma on tehty
- todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta tai selvitys siitä, että eräänntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Esitetyt tiedot, todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia niiden esittämisestä.

28 Vahingonkorvausvelvollisuus

28.1 Liikennöitsijän vahingonkorvausvelvollisuus

Tilaajalla on oikeus saada korvaus Liikennöitsijän sopimusrikkomuksesta Tilaajalle aiheutuneista välittömistä ja välillisistä vahingoista, mukaan lukien vahingoista, jotka johtuvat lipputulojen menetyksestä.

Tämän kohdan mukaista vahingonkorvausta ei makseta siltä osin kuin Liikennöitsijä on samaan vahinkoperusteeseen liittyen maksanut Tilaajalle palvelurikemaksuja.

28.2 Tilaajan vahingonkorvausvelvollisuus

Liikennöitsijällä on oikeus saada korvaus Tilaajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta. Korvauksen enimmäismäärä on palvelun laskennallinen 12 kuukauden hinta. Liikennöitsijällä ei ole oikeutta saada korvausta välillisistä vahingoista. Vahingonkorvausvelvollisuuden rajoitus ei koske tapausta, jossa Tilaaja on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

29 Salassapito

Tilaaaja noudattaa julkisyhteisönä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä muussa lainsäädännössä olevia salassapitoa ja julkisuutta koskevia säännöksiä. Sopijapuolet pitävät toisiltaan saamansa luottamukselliseksi merkityn tai muuten luottamukselliseksi tai liikesalaisuudeksi katsottavan aineiston salassa eivätkä käytä tietoja muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Tilaajalla on kuitenkin velvollisuus noudattaa julkisuus- ja salassapitolainsäädännön mukaisia velvoitteitaan. Sopijapuolet vastaavat, että kaikki heidän palveluksessaan olevat samoin kuin alihankkijat noudattavat tätä määräystä. Tämä määräys on voimassa myös sopimuksen päättymisen jälkeen. Salassapitovelvollisuus ei koske tietoa, joka on yleisesti saatavilla tai julkista tai jonka Sopijapuoli on saanut laillisesti haltuunsa muuten kuin toiselta Sopijapuolelta. Sopijapuolet huolehtivat omilla vastualueillaan, että tietosuojaa ja salassapitoa koskevat säädökset ja viranomaisten antamat määräykset otetaan huomioon. Jos sopimus päättyy tai purkautuu, Sopijapuoli palauttaa tai toisen Sopijapuolen suostumuksella hävittää toisen Sopijapuolen luottamuksellisen aineiston. Aineistoa ei saa hävittää, mikäli laki tai viranomaisten määräykset vaativat säilyttämistä. Sopijapuolella on oikeus käyttää toimituksen yhteydessä hankkimaansa ammattitaitoa ja kokemusta. Tämä sopimus on julkinen.

30 Sopimuksen siirto

Tilaajalla on oikeus siirtää sopimukseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa yksikölle, jolle Tilaajan tehtävät siirtyvät, kuten esimerkiksi toiselle joukkoliikenneviranomaiselle. Siirrosta on ilmoitettava Liikennöitsijälle etukäteen kirjallisesti. Muunlainen sopimuksen siirto on sallittu vain kummankin Sopijapuolen allekirjoittamalla siirtosopimuksella. Sopijapuolen mahdollinen sulautuminen kolmannen osapuolen kanssa ei vaikuta sopimuksen voimassaoloon tai ehtoihin. Sopijapuolia koskeva osakeyhtiölain (624/2006) mukainen jakautuminen ei vaikuta sopimuksen voimassaoloon tai ehtoihin, vaan sopimus siirtyy sellaisenaan uuden yhtiön vastattavaksi. Tilaajalla on kuitenkin jakautumisen yhteydessä halutessaan oikeus irtisanoa sopimus neljän (4) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Sopijapuolet sitoutuvat tiedottamaan toiselle Sopijapuolelle hyvissä ajoin mahdollisista sulautumis- ja jakautumissuunnitelmistaan.

31 Sopimuksen muutokset

Mikäli tähän sopimukseen vaikuttavat pakottavat säädökset muuttuvat niin, että sillä on pakottavia vaikutuksia tämän sopimuksen sisältöön, tämä sopimus muuttuu vastaavasti. Muutoin Sopijapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta kirjallisesti, muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat Sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet Sopijapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

32 Ylivoimainen este

Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen

ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota Sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehdessään, joka on Sopijapuolista riippumaton ja jonka seuraamuksia ei voida estää ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla poikkeuksellisen vaikea työvoimatilanne, sota, kapina, pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energijakelun keskeytys, työselkkäus, tulipalo tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen Sopijapuolista riippumaton syy. Jos sopimusvelvoitteen viivästyminen johtuu tällaisesta ylivoimaisesta esteestä, sopimusvelvoitteen täyttämisaikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena. Sopijapuolten on viivymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti toiselle Sopijapuolelle samoin kuin esteen lakkaamisesta. Vapauttamisperusteeksi katsotaan myös Sopijapuolen alihankkijaa kohdannut ylivoimainen este, mikäli alihankintaa ei voida ilman kohtuuttomia kustannuksia tai oleellista ajanhukkaa hankkia muualta.

33 Sopimuksen purku ja hinnanalennus

33.1 Sopimuksen purkaminen

Sopijapuoli saa purkaa sopimuksen kokonaan tai osittain seuraavissa tapauksissa:

- sopimuksen saa purkaa kokonaan, jos sopimuksen tarkoitus jää toisen Sopijapuolen sopimusrikkomuksen johdosta olennaisesti saavuttamatta taikka jos toinen Sopijapuoli on olennaisesti rikkonut sopimusvelvoitteitaan
- sopimuksen täyttäminen todetun ylivoimaisen esteen jatkumisen vuoksi viivästyy yli neljä (4) kuukautta.

Sopimusrikkomuksen olennaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon sopimusrikkomusten jatkuvuus ja toistuvuus. Vaikka yksittäinen sopimusrikkomus itsessään ei olisi riittävä peruste sopimuksen purkamiselle, täytyy olennaisuus-vaatimus ja Sopijapuolella on oikeus purkaa sopimus, kun toinen Sopijapuoli rikkoo sopimusta toistuvasti.

Tilaja saa purkaa sopimuksen kokonaan:

- jos Liikennöitsijä olennaisesti laiminlyö velvollisuutensa tuottaa sopimuksen mukaista palvelua esimerkiksi liikennöinnin säännöllisyyden, liikenteessä käytettävän kaluston tai palvelun muun laadun osalta
- jos Liikennöitsijä laiminlyö itseään sitovan työehtosopimuksen määräysten noudattamisen tai työsuojelumääräysten noudattamisen ja laiminlyönti on olennaista ja jatkuvaa
- jos Liikennöitsijä jättää olennaisilta osin noudattamatta tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteita taikka ei viivytyksettä anna Tilajalle asian selvittämiseksi tarpeellisia ja riittäviä selvityksiä tai tietoja
- jos Liikennöitsijä tai sen johtoon kuuluva henkilö tuomitaan rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla vesi- ja energiahuol-

lon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1398/2016, erityisalojen hankintalaki) luetelluista rikoksista (erityisalojen hankintalaki 84 §).

Se, että Tilaaja ei ole purkanut sopimusta Liikennöitsijän aikaisemman laiminlyönnin vuoksi, ei poista Tilaajan oikeutta vedota myöhemmin aikaisempaan laiminlyöntiin purkuperusteena, mikäli Liikennöitsijä jatkaa sopimusvelvoitteiden rikkomista ja laiminlyönnit kokonaisuudessaan on katsottava olennaiseksi sopimusrikkomukseksi.

Mikäli sopimusrikkomus on korjattavissa, Sopijapuoli voi purkaa sopimuksen vain, mikäli sopimusrikkomukseen syyllistynyt Sopijapuoli ei ole korjannut sopimusrikkomustaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun Sopijapuoli on kirjallisesti huomauttanut rikkomuksesta.

Olellaisena sopimusrikkomuksena pidetään aina seuraavia seikkoja:

- Liikennöitsijän kuljetuskalusto on siinä ilmenneiden virheiden tai niiden korjaamista koskevien odotus- tai korjausaikojen perusteella osoittautunut niin huonolaatuiseksi tai virheelliseksi, että sitä ei sopimuskaudella voida kokonaisuudessaan tai olennaisilta osiltaan käyttää sovitussa käytössä
- Liikennöitsijä ei täytä sopimusta sovitussa määräajassa eikä näytä toteen, että sopimuksen täyttämättä jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä tai Tilaajasta johtuvasta syystä
- Liikennöitsijän liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joiltain osin hänelle sovellettavissa säädöksissä asetetut edellytykset, eikä hänen tilalleen aseteta kohtuullisessa ajassa vaaditut edellytykset täyttävää henkilöä.

Jos Liikennöitsijä joutuu saneerausmenettelyyn, konkurssiin, selvitystilaan tai muutoin sellaisiin taloudellisiin vaikeuksiin, että on syytä olettaa sopimusvelvoitteiden täyttämisen vaarantuvan tai Liikennöitsijä poistetaan ennakkoperintärekisteristä, Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus välittömästi vaikutuksien kokonaan tai määrättyiltä osin ilmoittamalla siitä kirjallisesti Liikennöitsijälle.

Purkamisen on aina tehtävä kirjallisesti.

Sopimuksen purkautuessa Liikennöitsijä on velvollinen välittömästi palauttamaan Tilaajalle mahdolliset etukäteismaksut, hallussaan olevan lipputulot ja Tilaajan liikennöitsijälle mahdollisesti luovuttamat laitteet, tietojärjestelmät, niiden käyttöoikeudet ja muun materiaalin riippumatta siitä, hyväksyykö Liikennöitsijä purkamisen osaltaan.

33.2 Vahingonkorvaus purkamistilanteessa

Purkamisen ei vaikuta Sopijapuolen oikeuteen saada korvausta sille aiheutuneesta vahingosta kohdan 28 mukaisesti.

33.3 Vahingonkorvaus purkamisen vaihtoehtona

Tilajalla on sopimuksen tai sen osan purkamisen sijasta oikeus vahingonkorvaukseen, jonka määrä on tällöin kuitenkin vähintään kohdassa 21 tarkoitettun vakuuden suuruinen määrä, riippumatta sopimusrikkomuksen aiheuttaman todellisen vahingon määrästä. Oikeus em. määrään ei miltei osin rajoita Tilajan oikeutta saada korvaus kohdan 28 ja 33.2 mukaisesti koko sille aiheutuneesta vahingosta siltä osin kuin se ylittää em. määrän.

On Tilajan valinta, vaatiiko se Liikennöitsijältä pelkästään tämän kohdan 33.3 mukaista vahingonkorvausta vai purkaako se sopimuksen ja käyttää lisäksi kohdan 28 ja 33.2 mukaista oikeuttaan.

34 Sopimuksen irtisanominen muuttuneiden olosuhteiden johdosta

Tilajalla on oikeus irtisanoa sopimus välittömin vaikutuksin, mikäli Liikennöitsijän olosuhteissa, kuten esimerkiksi tarjouspyynnössä asetetuissa kelpoisuusehtojen täyttämässä, on tapahtunut olennainen muutos ja Tilaja osoittaa, ettei olisi tehnyt sopimusta Liikennöitsijän kanssa, mikäli kyseinen olosuhteiden muutos olisi ollut Tilajan tiedossa sopimuksentekohetkellä. Tällöin Liikennöitsijällä on oikeus saada täysimääräinen maksu sopimuksen päättymishetken mennessä tehdystä työstä, mutta ei oikeutta muuhun korvaukseen irtisanomisen johdosta.

35 Elinkeinonharjoittajien välinen kielletty kilpailunrajoitus

Liikennöitsijä vahvistaa tämän sopimuksen allekirjoituksella, ettei se ole tämän sopimuksen tarjouskilpailun aikana tai sopimuksentekohetkellä syyllistynyt kilpailulain (948/2011) tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelli) kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla Tilajan toiminta-alueella.

Mikäli Liikennöitsijän todetaan lainvoimaisella päätöksellä syyllistyneen edellä mainittuun kilpailulain tarkoittamaan elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin), Liikennöitsijä on velvollinen suorittamaan Tilajalle sopimussakkona 20 % suoritettun ja maksetun palvelun kokonaisarvosta korkoineen vaatimuspäivästä lukien ja korvaamaan sopimussakon määrän ylittävät Tilajalle aiheutuneet vahingot kohdan 28 mukaisesti, mukaan lukien asian selvittämistä aiheutuneet kustannukset ja oikeudenkäyntikulut korkoineen. Mikäli Liikennöitsijä paljastaa kartellin ja vapautetaan kilpailulain 14 §:n perusteella kokonaan seuraamusmaksusta, Liikennöitsijä vapautuu tämän ehdon mukaisen sopimussakon maksamisesta.

36 Maksuehto

Maksut maksetaan laskun perusteella. Lasku erääntyy maksettavaksi neljäntoista (14) päivän kuluttua hyväksyttävän laskun saapumisesta. Viivästyskorko on enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain 4 §:n 1 mom. mukainen.

37 Muut ehdot

Tilaaajan tulee valmiuslain (1552/2011) 12 §:n nojalla poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muin toimenpitein varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Liikennöitsijä sitoutuu valmiuslain 3 §:ssä määritellyissä poikkeusoloissa ja muissa vaikutuksiltaan vastaavissa vakavissa häiriötilanteissa noudattamaan Tilaaajan yksipuolisesti antamia määräyksiä. Korvaus maksetaan tämän sopimuksen kohdan 6 (Ylimääräiset ajot) mukaisesti. Etukäteisvalmisteluista voidaan sopia erikseen salaisella liitteellä.

Tilaaaja on allekirjoittanut Eurooppalaisen peruskirjan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa. Liikennöitsijällä (sen omistussuh-teista riippumatta) on soveltuvin osin samat vastuut varmistaa tai edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa kuin Tilaaajalla olisi, jos se olisi tarjonnut palvelun suoraan.

38 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mahdolliset sopimuserimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan neuvottelemalla. Mikäli neuvottelut eivät johda Sopijapuolia tyydyttävään lopputulokseen, ratkaistaan erimielisyydet ensimmäisenä oikeusasteena Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa. Mikäli Sopijapuolet niin sopivat, asia voidaan jättää myös välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

39 Sopimuksessa sovellettava lainsäädäntö

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

40 Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansanaista kappaletta, yksi (1) Tilaa-jalle ja yksi (1) Liikennöitsijälle.

Turku PP.KK.2020

Turku PP.KK.2020

Turun kaupunki
Tilaaaja

Liikennöitsijä

_____
Sirpa Korte
joukkoliikennepalvelujohtaja

_____
Xx
Xx